

ตารางมรณะตัวใหม่

และการปรับปรุงกฎหมายแรงงาน

ที่กระทบกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19

“ทศวรรษหนึ่ง จึงจะมีกร..เปลี่ยนหนึ่ง”

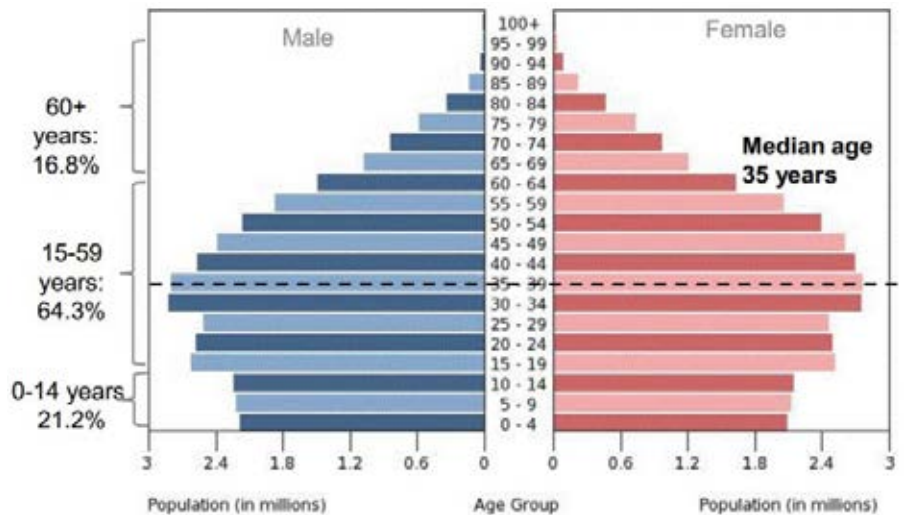
ตามที่สมาชิกคงได้ทราบแล้วว่าตารางมรณะได้มีการเปลี่ยนแปลงในปี 2560 ซึ่งได้เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป และนอกจากนี้ เมื่อเร็ว ๆ นี้มีข่าวว่าคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการเกี่ยวกับร่างกฎหมายแรงงาน เรื่องการจ่ายเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน โดยลูกจ้างที่ทำงานเกิน 20 ปี จะได้เงินชดเชย 400 วัน แต่กฎหมายยังไม่ได้ประกาศใช้ ดังนั้น คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีได้เห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อกิจการต้องประเมินผลกระทบต่อผลประโยชน์ของพนักงานต้องตั้งเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงตารางมรณะปี 2560 รับรู้เข้ากำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ส่วนผลกระทบจากการปรับปรุงกฎหมายแรงงานใหม่ถือว่าเป็นต้นทุนบริการอดีตข้างกำไรขาดทุน ซึ่งมีรายละเอียดใน FAP Newsletter ฉบับก่อนหน้า

สำหรับฉบับนี้ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีได้รับการอาสาจากนายกสมาคมนักคณิตศาสตร์ประกันภัยมาเล่าผลกระทบอย่างง่ายจากการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าว ในแต่ละประเทศจะมี “ตารางมรณะ” เป็นของตัวเอง โดยตารางมรณะที่วางนี้ เป็นการเก็บสถิติของคนทั้งประเทศ (ที่ทำประกันภัย) และหาโอกาสการเสียชีวิตของคนแต่ละอายุ ซึ่งแน่นอนว่า “ถ้ายิ่งอายุมากขึ้น โอกาสการเสียชีวิตก็จะมากขึ้น”

นักคณิตศาสตร์ประกันภัยจึงคำนวณหาอัตรามรณะแล้วสร้างเป็น “ตารางมรณะ” ขึ้นมา และแบ่งออกตามปัจจัยความเสี่ยง ซึ่งนิยมกันมากที่สุดคือ แบ่งออกตามอายุ (เอาทุกอายุตั้งแต่ แรกเกิด จนกระทั่ง 100 ปี) และ เพศ (ขอคำนวณแยกแค่ 2 เพศเท่านั้น เพราะ เพศที่ 3 หาข้อมูลมาทำสถิติยากครับ)

ซึ่งเมื่อเร็ว ๆ นี้ ประเทศไทยก็มีตารางมรณะตัวใหม่ถือกำเนิดขึ้น เรียกว่า “ตารางมรณะไทย ปี 2560” ซึ่งประกาศให้ใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2560 เป็นต้นไป โดยสาระสำคัญคือการยกเลิกตารางมรณะตัวเก่า (ตารางมรณะไทย ปี 2551) และมาใช้ตารางมรณะตัวใหม่นี้แทน

ผมคำนวณอายุขัยเฉลี่ยของคนไทย จะเห็นว่า...จากที่เคยเฉลี่ยอยู่ที่ 73 ปี (ตารางมรณะไทย ปี 2551) ไปอยู่ที่ 77 ปี (ตารางมรณะไทย ปี 2560) แล้ว โดยตารางมรณะตัวใหม่ ปรับลดลงมาถึง 30% - 40% เลยทีเดียว

เพื่อให้เห็นภาพมากขึ้น เรามาดูตัวอย่างการเปรียบเทียบตารางมรณะไทย ปี 2551 กับ ตารางมรณะไทย ปี 2560 อย่างง่าย ๆ ดังนี้ครับ (ตัวเลขในตารางนั้น ผมปิดเศษให้เป็นตัวเลขประมาณกลม ๆ เพื่อความง่ายและความสะดวกในการจดจำไปใช้งาน)

อายุ	อัตราส่วนของเพศชาย (จากตารางมรณะไทย ปี 2551)	อัตราส่วนของเพศหญิง (จากตารางมรณะไทย ปี 2551)	อัตราส่วนของเพศชาย (จากตารางมรณะไทยปี 2560)*	อัตราส่วนของเพศหญิง (จากตารางมรณะไทยปี 2560)*	อัตราส่วนของเพศชายสูงกว่า อัตราส่วนของเพศหญิง
35	0.3%	0.1%	0.20%	0.06%	ประมาณ 3 เท่า
45	0.5%	0.2%	0.35%	0.14%	ประมาณ 2.5 เท่า
55	1.0%	0.5%	0.70%	0.33%	ประมาณ 2 เท่า

*ตารางมรณะไทยปี 2560 มีค่าเป็นช่วง ซึ่งเลือกปรับขึ้นได้ตามสูตรการคำนวณที่ คพท. กำหนด

ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเรากำลังศึกษา ตารางมรณะไทยปี 2551 เพศชาย อายุ 35 ปี จำนวน 1,000 คน จะเห็นว่า โอภาสที่คน ๆ นั้น จะตายภายใน 1 ปี คือ 1 คน (ซึ่งก็คือ 0.3%) ส่วนเพศหญิง อายุ 35 นั้น ในจำนวน 1,000 คน จะมีโอกาสตายเพียงแค่ 1คน (ซึ่งก็คือ 0.1%) ซึ่งน้อยกว่าเพศชายถึง 3 เท่า

การเปลี่ยนโครงสร้างของอัตราส่วนเช่นนี้ จะมีผลกระทบกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 โดยทำให้ภาระผูกพัน (หนี้สิน) และต้นทุนบริการ (ค่าใช้จ่าย) ของผลประโยชน์หลังออกจากงาน (Post-employment benefits) และของผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน (Other long-term employee benefits) มีค่าสูงขึ้น เพราะถ้าอัตราการเสียชีวิตน้อยลง จะทำให้การประมาณการณคนเกษียณอายุสูงขึ้น และต้องตั้งสำรองหนี้สินและค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นกับอายุของพนักงานแต่ละคน พร้อมทั้งสัดส่วนของจำนวนพนักงานชายหรือหญิง ที่จะทำให้ผลการคำนวณหนี้สินและค่าใช้จ่ายจากตารางมรณะตัวใหม่ สูงขึ้นเท่าไรไปจากเดิม

สรุปแล้ว สำหรับอายุที่มีผลกระทบต่อมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 คือ อายุในช่วง 20-60 ปี โดยตารางมรณะตัวใหม่ จะมีค่าอยู่ที่ประมาณ 60% - 70% ของตัวเก่าเท่านั้น ทำให้กิจการจะต้องตั้งหนี้สินและค่าใช้จ่ายสูงขึ้นจากการเปลี่ยนสมมติฐานอัตราส่วนราวๆ 1% - 5% สำหรับผลประโยชน์หลังออกจากงาน (Post-employment benefits) ตามกฎหมายแรงงานขั้นต่ำ

ไม่ต้องตกใจครับ ถ้าลองกลับไปเปิดตัวรายงานของนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่เคยคำนวณไว้ จะเห็นว่าอัตราส่วนที่เป็นสมมติฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัยนั้นควรถูกตั้งอยู่ที่ 60% - 70% ของตารางมรณะไทย ปี 2551 รอไว้อยู่แล้ว (บริษัทประกันชีวิตก็ตั้งแบบนี้) ซึ่งถ้าใครตั้งไว้แบบนี้ ก็จะไม่ได้รับผลกระทบจากอัตราส่วนตัวใหม่

แต่สิ่งที่ต้องโดนผลกระทบแน่ ๆ เลยก็คือ การปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (ยังไม่ประกาศใช้ แต่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการแล้ว) ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลประโยชน์หลังออกจากงาน (โดยลูกจ้างที่ทำงานเกิน 20 ปี จะได้รับค่าชดเชยตามมาตรา 118 จำนวน 400 วัน หรือ 13.30 เดือน แทนที่จะได้

10 เดือน) ซึ่งหมายถึงกิจการจะต้องจ่ายผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ก็จะทำให้ กิจการต้องตั้งหนี้สินและค่าใช้จ่ายในแต่ละปีสูงขึ้นจากการเปลี่ยนกฎหมายนี้ราวๆ 10% -30% (แล้วแต่สัดส่วนประชากรศาสตร์ของแต่ละบริษัท)

ทั้งนี้ เมื่อเปลี่ยนอัตราส่วนตัวใหม่ จะถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสมมติฐาน และกิจการจะต้องรับรู้ผลกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial gain loss) ในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (Other Comprehensive Income) ในขณะที่การเปลี่ยนกฎหมายแรงงานดังกล่าวนั้น ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงแผนผลประโยชน์ ซึ่งทำให้กิจการต้องรับรู้ผลกระทบในงบกำไรขาดทุน (P&L) ทันที (เพราะถือว่าเป็น “ต้นทุนบริการในอดีต”) ตามความเห็นของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี ทำให้กิจการต้องติดตามข่าวสารในเรื่องดังกล่าวนี้ดี ๆ

สุดท้ายนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ตารางมรณะไทย ออกประกาศใช้ในรอบทุก ๆ 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับรอบของช่วงวิกฤตการณ์การเงินที่เชื่อกันว่าทุก ๆ 10 ปีจะเกิดหายนะทางเศรษฐกิจขึ้นมาหนึ่ง และอาจจะเป็นเรื่องบังเอิญก็ได้ว่า วิกฤตการณ์การเงินต้มยำกุ้ง ปี 2540 ก็เกิดขึ้นพร้อมกับชื่อตารางมรณะไทย ปี 2540 และวิกฤตการณ์การเงินแฮมเบอร์เกอร์ ปี 2551 ก็เกิดขึ้นพร้อมกับชื่อตารางมรณะไทย ปี 2551

“ตารางมรณะไทย ปี 2560 อาจจะกำลังบอกอะไรให้เราบางอย่าง และมีผลกระทบมากกว่าที่คิดครับ”

ผมได้ทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ตารางมรณะไทยไว้อย่างละเอียด โดยสามารถไปดาวน์โหลด excel โมเดล ได้ที่ www.actuarialbiz.com/mortalitytable2560

โดย : พิชเชอ เจ็ชรมณิกวิสิฐ (ทอมมี่ แอกเชอร์)
FSA, FIA, FRM, FSAT, MBA, MScFE (Hons), B.Eng (Hons)
นายกสมาคมนักคณิตศาสตร์ประกันภัยแห่งประเทศไทย
tommy.pichet@actuarialbiz.com

อ้างอิง
www.oic.or.th/th/consumer/public-hearing
www.matichon.co.th/news/441091